

Ilustrirani Slovenec

Naša slovenska mesta: Maribor.

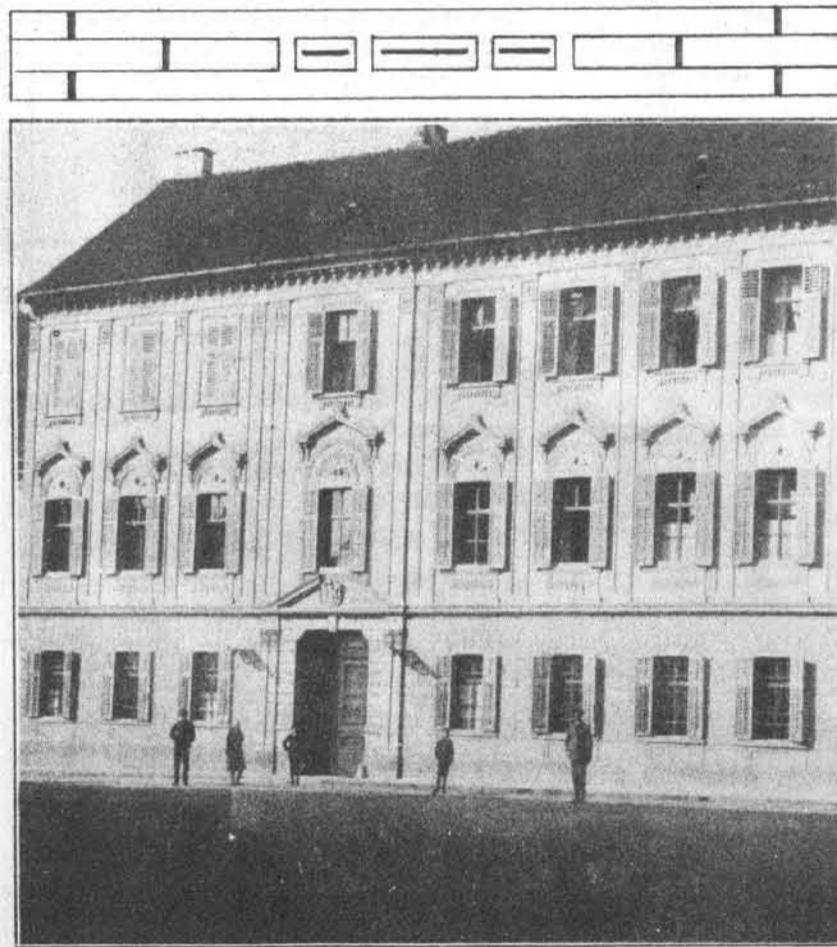
Maribor je drugo največje mesto Slovenije ter kulturno, politično in gospodarsko središče Slovencev slovenske Stajerske, Koroške in Prekmurja. Leži 274 m nad morjem na obeh straneh Drave in je radi svojega izredno milega podnebja znan daleč naokrog kot »Slovenski Meranc«. Najstarejša zgodovina Maribora je neznana, le to vemo, da je bil zgrajen najprej grad Gornji Maribor na Piramidi (583 m) kot straža proti Madžarom, in zatem se je razvilo tudi tržišče ob Dravi. Ko je l. 1148. umrl Bernard pl. Triksenški iz rodbine Sponheimovcev, grof »Marke na Dravi«, je prešla njegova Marka z Mariborom vred na Otokarja V. Travengavškega; pozneje pa je bilo mesto v najrazličnejših rokah. Danes šteje Maribor 30.641 prebivalcev (od teh je 6497 Nemcev), je sedež okrožja in raznih kulturnih zavodov, obeta se mu pa kot važnemu gospodarskemu križišču in središču še velik razvoj.

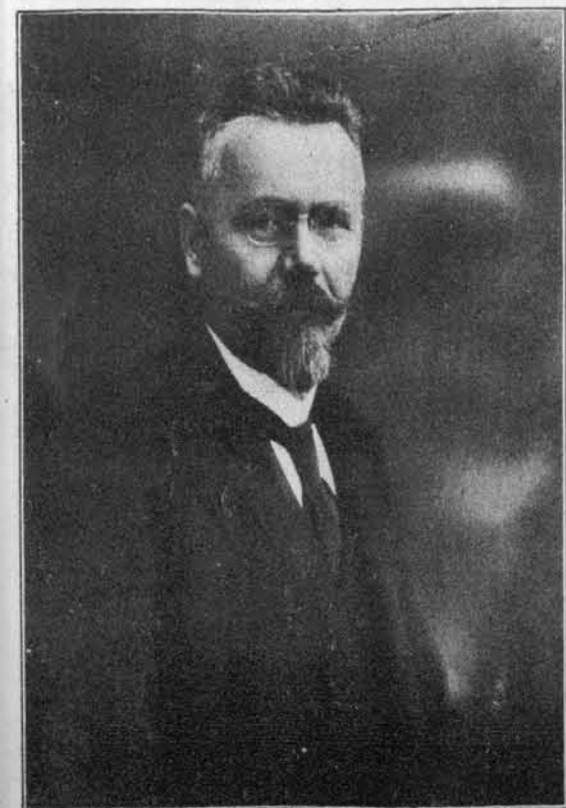
Mariborski mestni rotovž,
zgrajen leta 1515.

Dr. Andrej Karlin,
lavantinski knezoškof.

Škotijska palača v Mariboru,
v kateri je prvi stoloval A. M. Slomšek (od l. 1859).

Dr. Josip Leskovar,
prvi na slovenskem narodnem programu izvoljeni
mariborski župan.

J. M. Vischer: Maribor leta 1681.

Dr. O. Pirkmaier,
veliki župan mariborskega okrožja.

Dr. Fran Žihar,
predsednik mariborskega okrožnega sodišča.

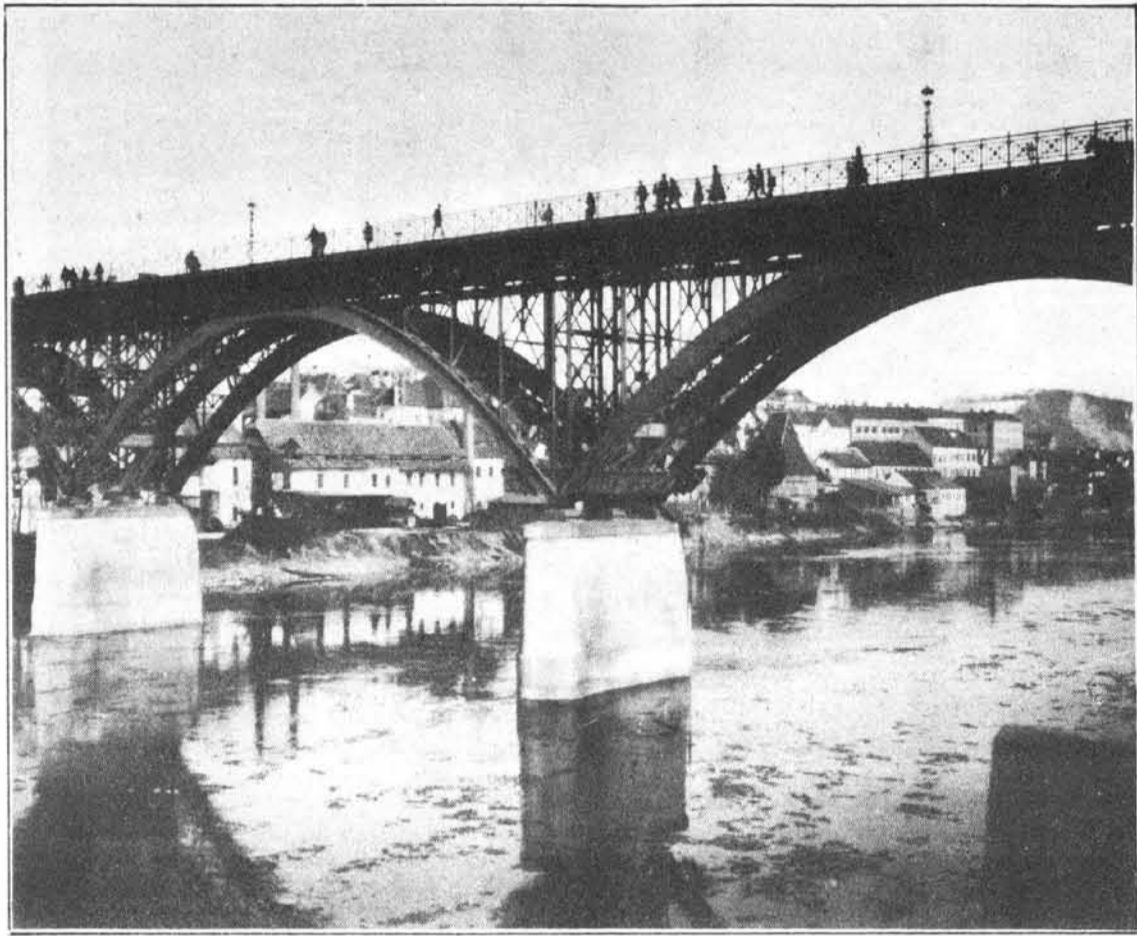
Dr. Josip Tominšek,
ravnatelj gimnazije in predsednik »Glasbene
Matice« v Mariboru.

Dr. Franjo Lipold,
odvetnik in mariborski podžupan.

Vek. Kerševan,
nadsvetnik, vodja policijskega komisarijata
v Mariboru.

Novi železniški most preko Drave v Mariboru,
dolga 122 m, ki je bil dograjen leta 1913.

Mariborski grad s stolpom in kapelico
v svojem današnjem stanju.

Palača okrožnega sodišča v Mariboru.

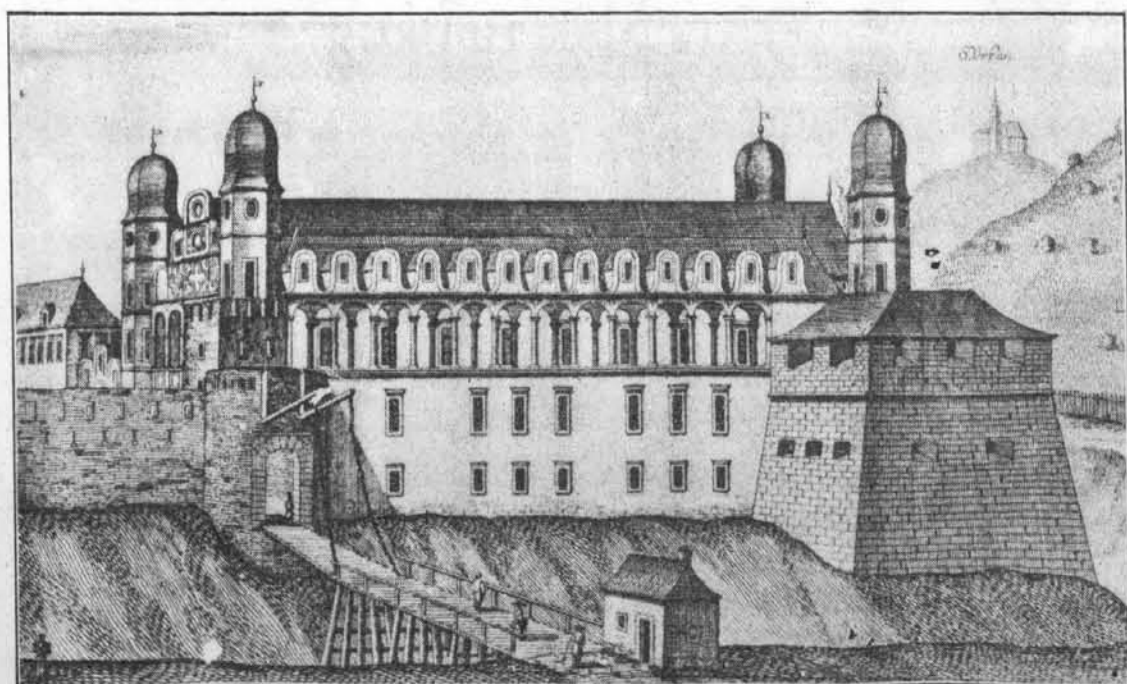
Grb avtonomnega mesta Maribor,
ki je dobil svoje mestne pravice leta 1243.

Bazilika Matere Milosti v Mariboru,
zgrajena 1895–1900, ki je v oskrbi oo. frančiškanov.

Stolna cerkev sv. Janeza Krstnika
v Mariboru, gotizirana romanska stavba iz XII. stol.

Mariborski grad (zgrajen v XV. stoletju)
v drugi polovici XVII. stoletja.

Dravski obrambni stolp,
ostanek nekdanjega mariborskega mestnega
obzidja.

Velikožupanska palača v Mariboru, sedež velikega župana in drugih oblasti.

Hiša grofa Tattenbacha v Ključavničarski ulici, kjer so sedaj policijski in odgonski zapori.

M. Angelina Križanič, vrhovna prednica kongregacije šolskih sester v Mariboru.

Zavod šolskih sester v Mariboru s samostansko cerkvico in ženskim učiteljiščem.

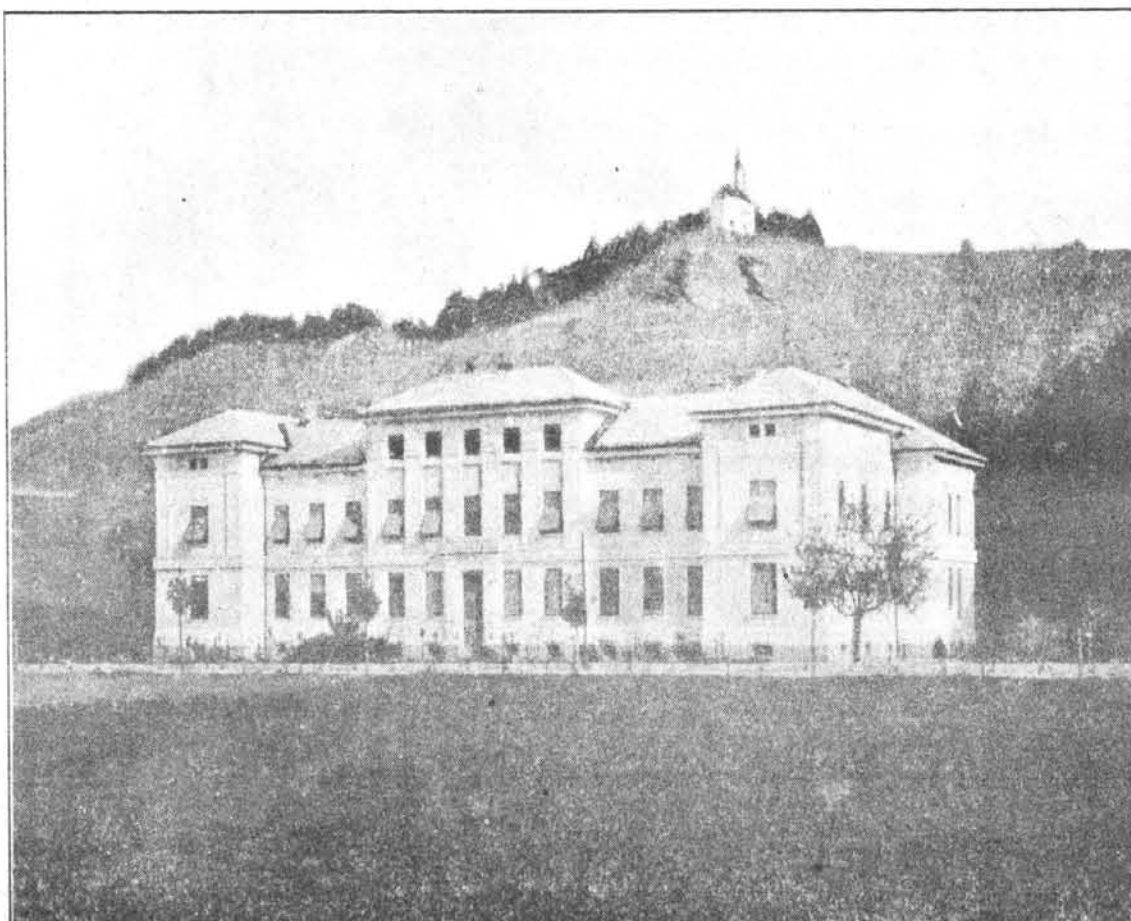

Andrej Žmave, ravnatelj mariborske vinarske in sadjarske srednje šole.

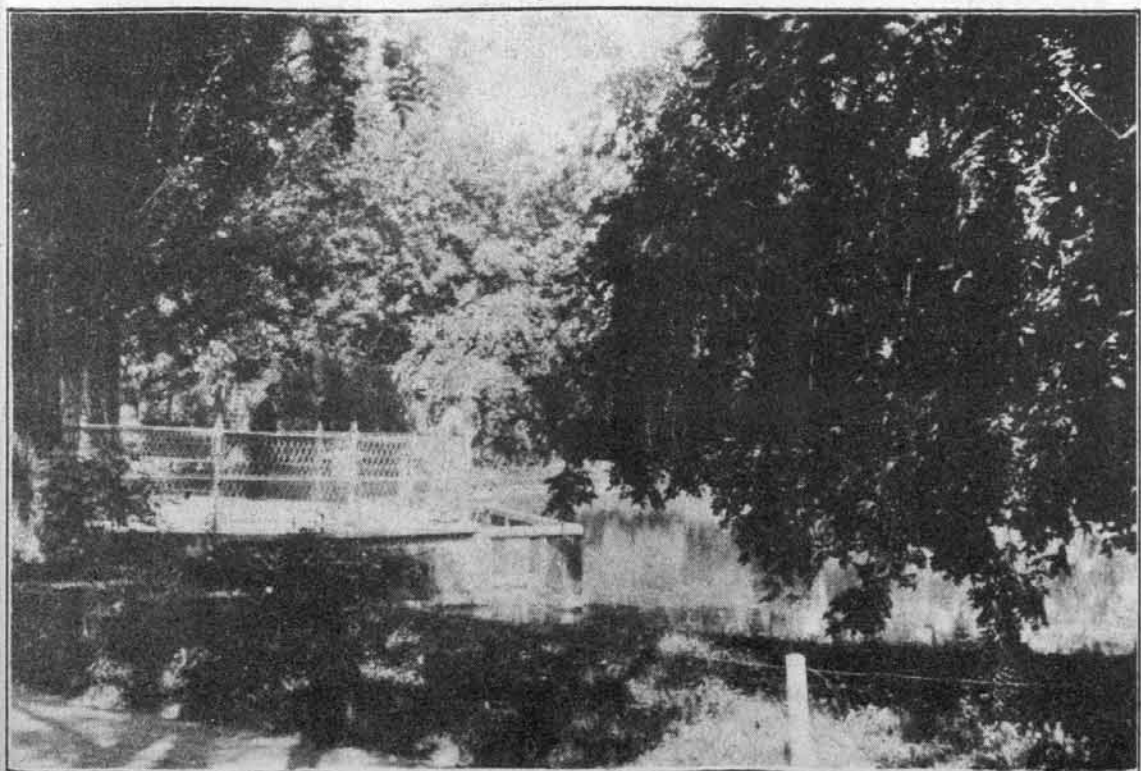

Tržni dan na mariborskem Glavnem trgu

z Marijinim spomenikom v sredini, ki je obdan od osmih kipov; spomenik je bil postavljen v spomin na kugo leta 1681.

Vinarska in sadjarska srednja šola v Mariboru.

Partija iz mariborskega mestnega parka,

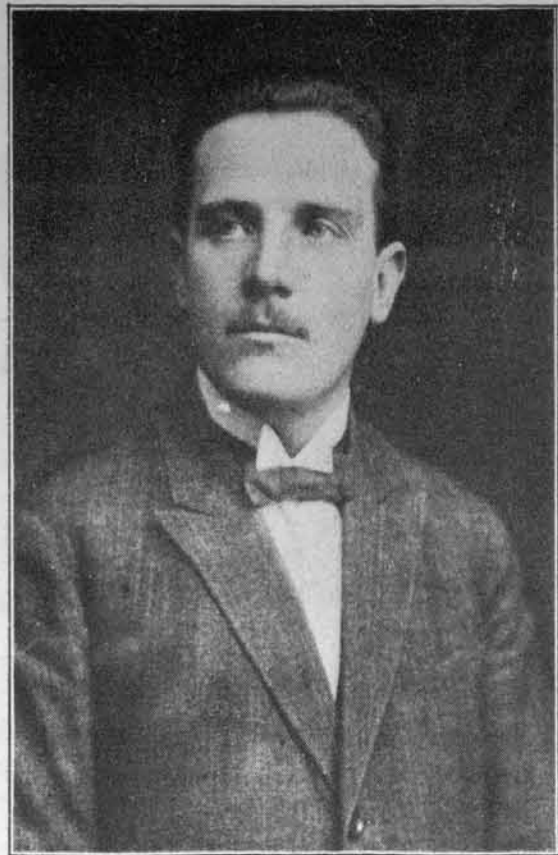
ki ga oskrbuje »Olepevalno in tujsko prometno društvo za Maribor in okolico«.

Večer ob Dravi pri Mariboru.

Matija Pirc,
ravnatelj državnega moškega učiteljišča
v Mariboru.

Stanke Detela,
predsednik mariborske podružnice Jug. matice in
občinski svetnik.

Mariborski »Narodni dom«, last »Posojilnice v Mariboru«,
r. z. z. o. z., ki je bila ustanovljena l. 1882. in je bila tako prvi slovenski denarni zavod v Mariboru.
L. 1898. je zgradila iz lastnih sredstev Narodni dom, takrat najlepše poslopje v Mariboru. Posojilnica
šteje danes nad 3000 zadrušnikov, ima nad 80 milijonov dinarjev vlog, rezerve pa znašajo nad 3 mili-
jone dinarjev. S svojim vedno solidnim delovanjem si je Posojilnica zagotovila od vsega početka
najboljši sloves. Daje posojila po 10 odstotkov proti vknjižbi in po 12 odstotkov na osebno poroštvo.

Mestna hranilnica v Mariboru

je bila ustanovljena l. 1858. in ima lastno palačo, ki jo je zgradila l. 1886. Stanje hranilnih vlog je
nad 45 milijonov dinarjev ali 180 milijonov kron. Sprejema vloge na hranilne knjižice in v tekočem
računu ter jih obrestuje za sedaj po 6 odstotkov, večje in na 3 mesece vezane vloge pa po 8 odst.
Hranilnica je pupilarno varen denarni zavod, za katerega jamči mesto Maribor z vsem svojim imet-
jem in vso davčno močjo in je danes največji denarni zavod v mariborski oblasti, v katerega vlagajo
sodišča denar svojih varovancev, oblastva svoje depozite in občine občinski denar. Daje posojila na
vknjižbo, na menice in v tekočem računu po nizki obrestni meri.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Zadruga gospodarska banka, d. d., podružnica v Mariboru.

Zavod je bil ustanovljen spomladi l. 1921. od Zadruge gospodarske banke, d. d., v
Ljubljani in si je zgradil v letih 1922. in 1923. novo, štirinadstropno palačo, s ka-
teroj je izdatno prispeval k omiljenju stanovanjske bede. Podružnica se radi svo-
jega znanega točnega in kulantnega poslovanja jako ugodno razvija in spada sama
kot taka že danes med najmočnejše denarne zavode v mariborskem okrožju.

Hotel
Meran
v
Mariboru
Ima
na razpolago
35 sob
za tujce.

MARIBORSKA TISKARNA v MARIBORU

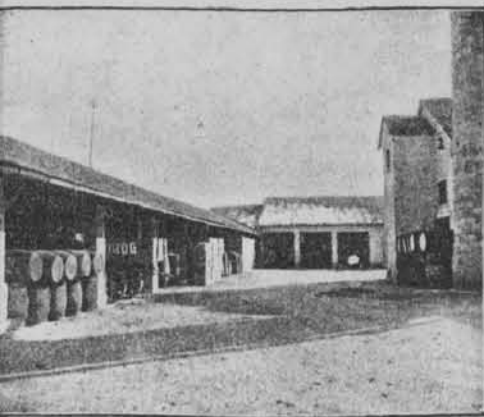

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru,

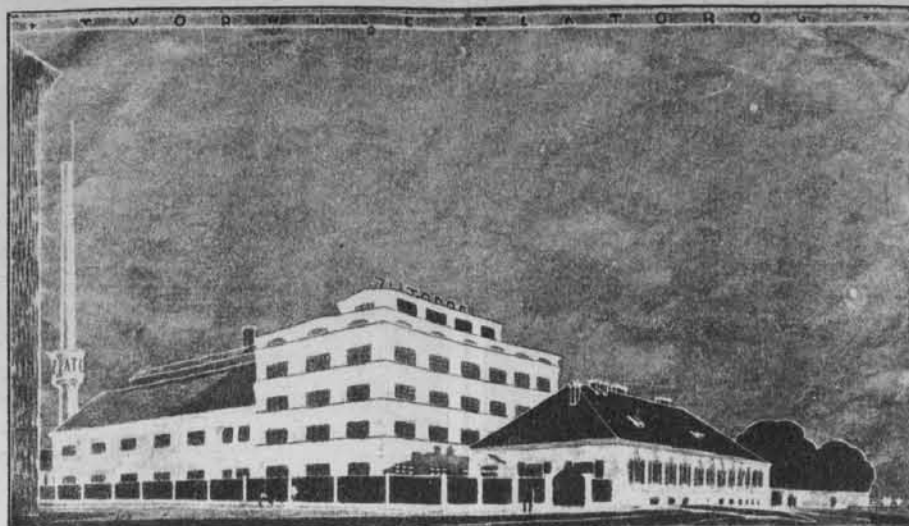
ustanovljena l. 1885., last Katoliškega tiskovnega društva od 1. januarja 1892. Ta tiskarna je bila do
prevrata pravzaprav kulturno središče štajerskih Slovencev, ki je širila med njimi izobrazbo, omiko
in oliko ter pravo narodno zavest.

Tvornice Zlatorog Maribor.

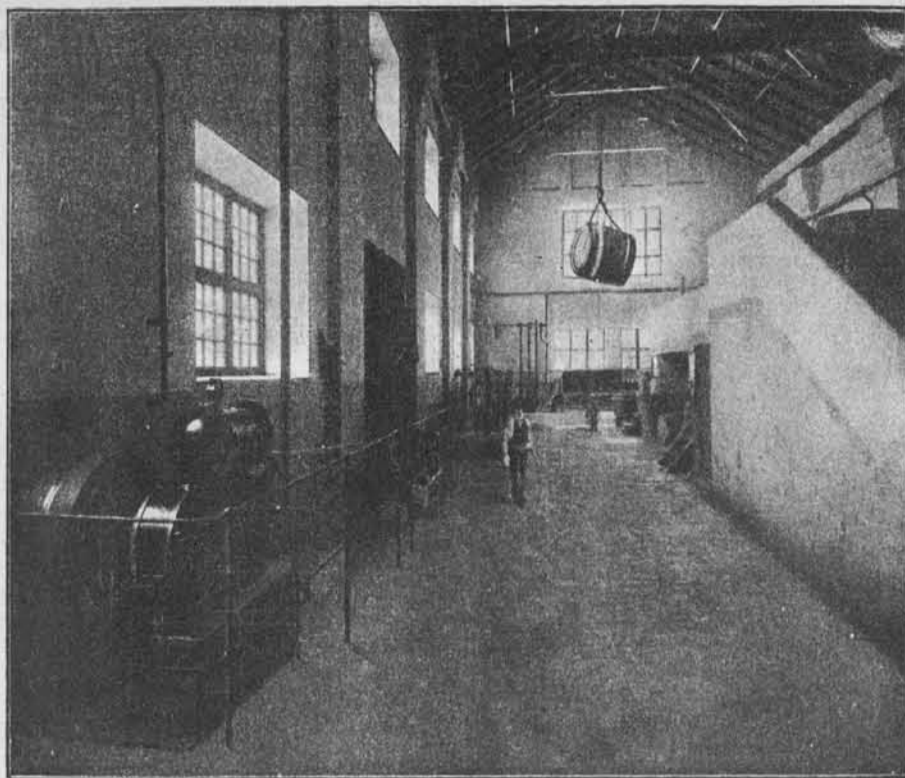
Del dvorišnih prostorov s skladišči in garažami.

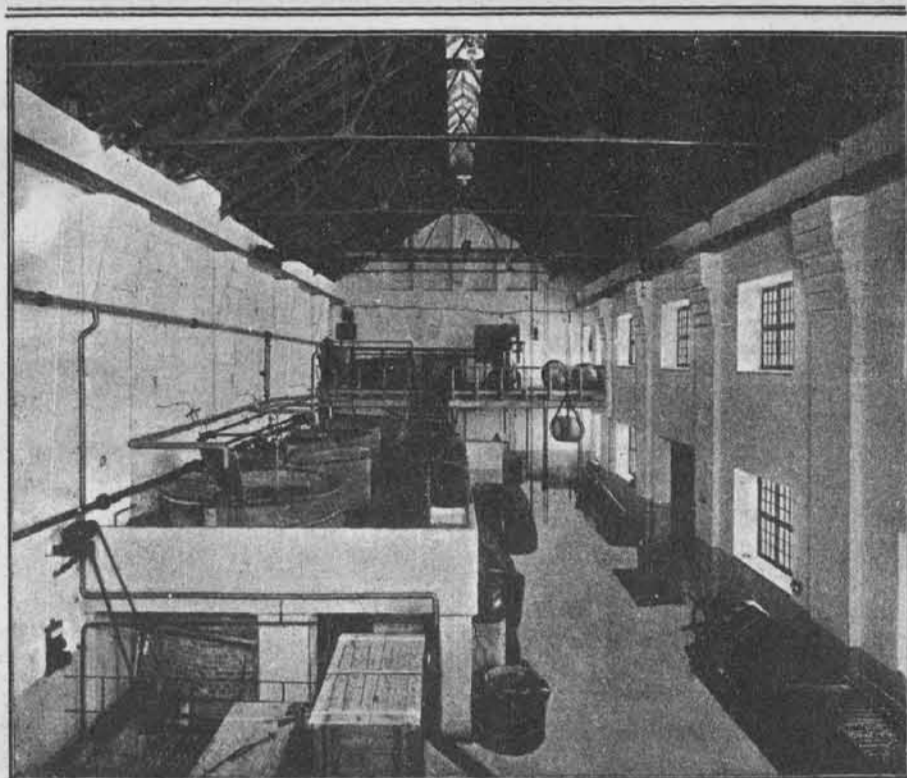
Tovarniško pročelje s pisarniškimi prostori.

Del notranjega dvorišča.

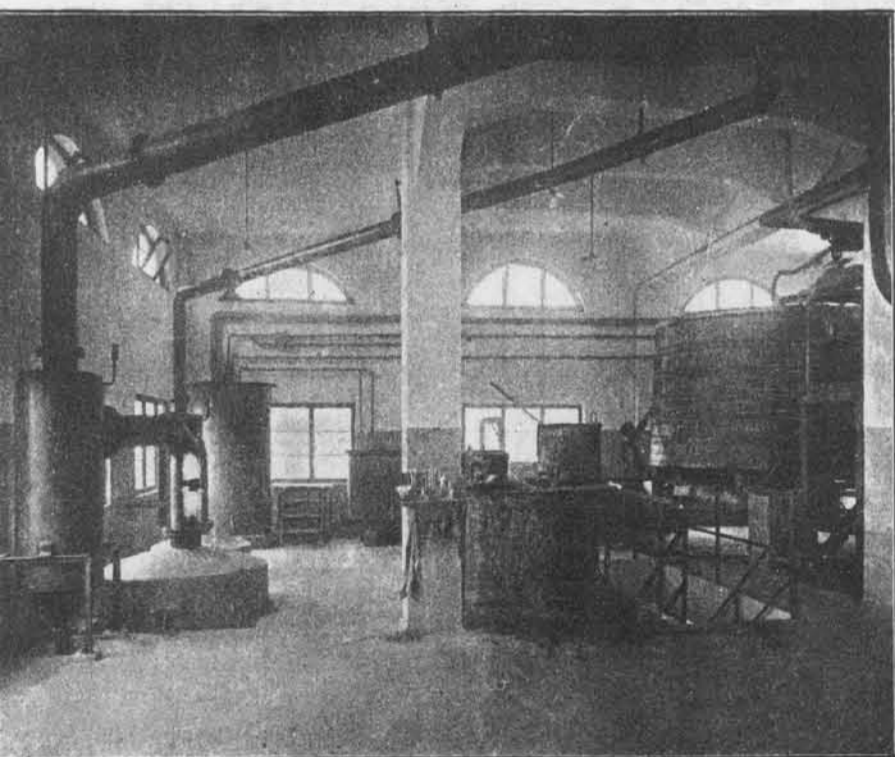
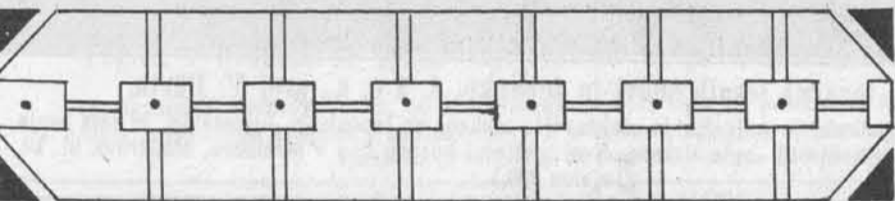

V ospredju kompresor, v sredini dvigalni žerjav na električni pogon, v ozadju 2 velika hladilna stroja za milo.

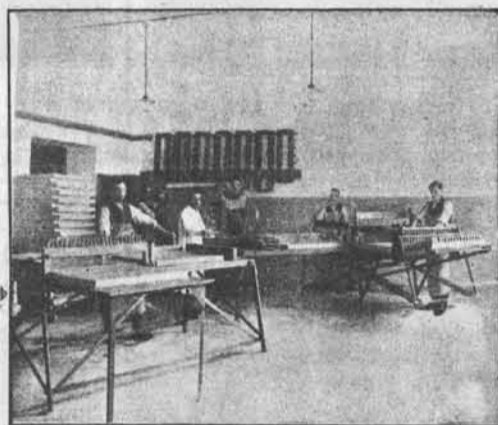
Dvorana za kuhanje mila.

V ospredju 4 kotli za kuhanje mila; 2 kotla z vsebino po 1 vagon in 2 kotla po 1½ vagona mila. V ozadju galerija s 3 rezervoari za 3 vagone olja in tolšče.

Oddelek za pridobivanje glicerina iz tolšče.

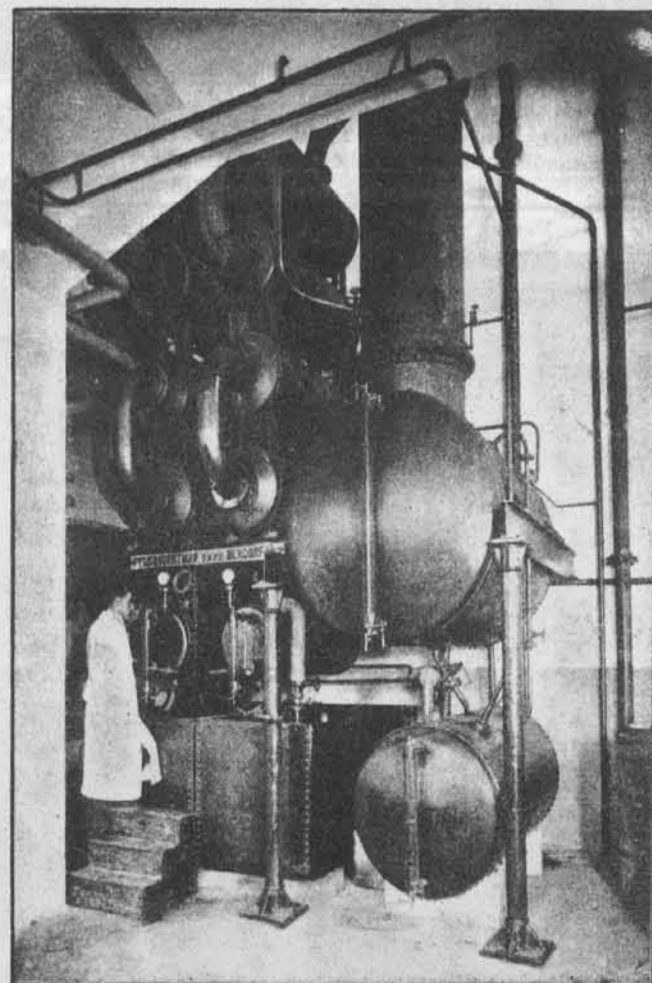
Razkranjanje tolšče; desno kad z vsebino 1 vagona, kjer se tolšče razkranja v tolščne kiseline in glicerinovo vodo.

Rezanje milnih plošč.

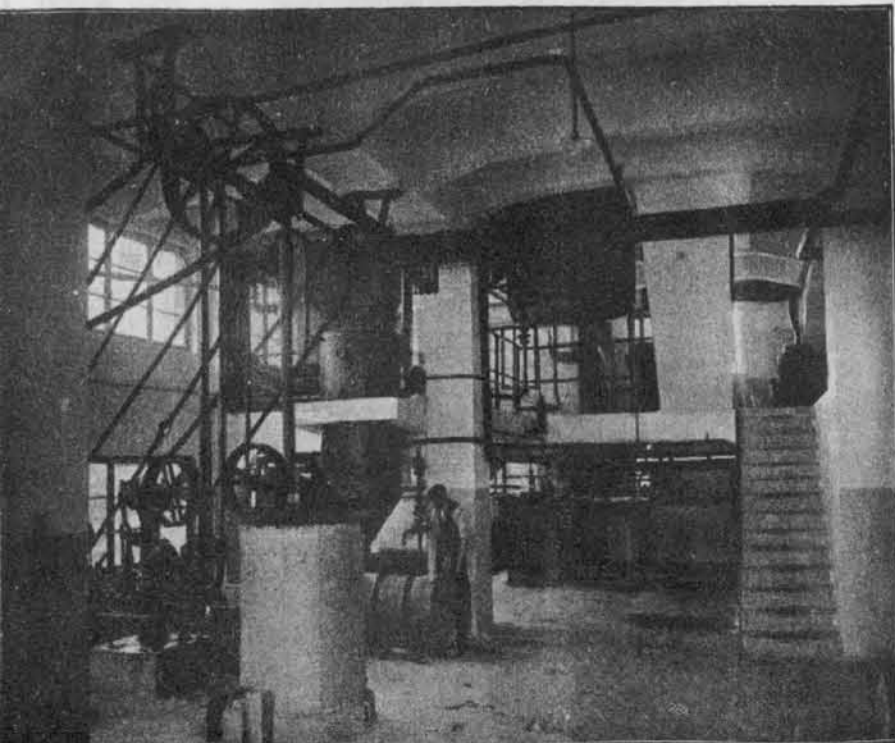

Avtomatične stiskalnice za vtisnjevanje imena »ZLATOROG« in tovarniške znamke v milo.

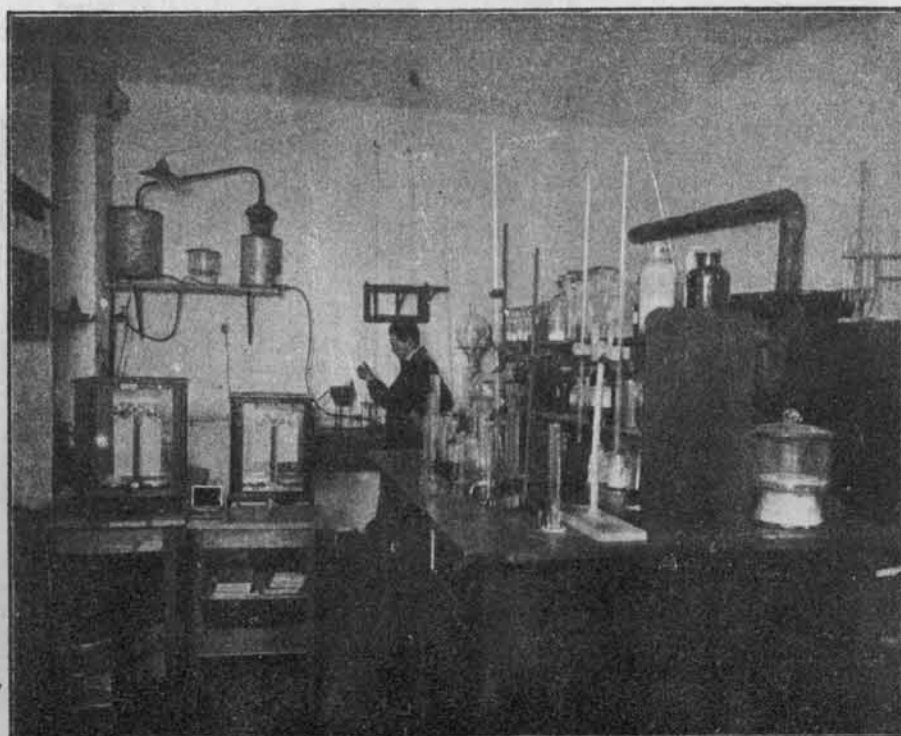
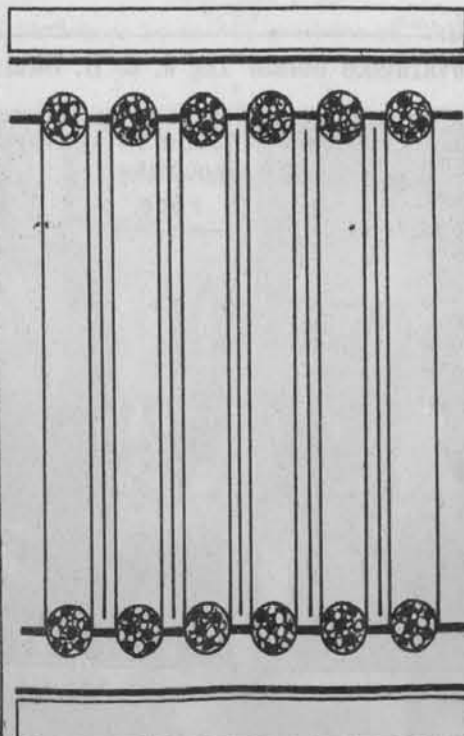
Oddelek za destilacijo glicerina.

Destilacijski stroji, ki držijo 1000 kg glicerina, kateri glicerini se destilirata pri znižanem pritisku pri toploti 18° C.

Oddelek za pridobivanje glicerina iz milnega podluga.

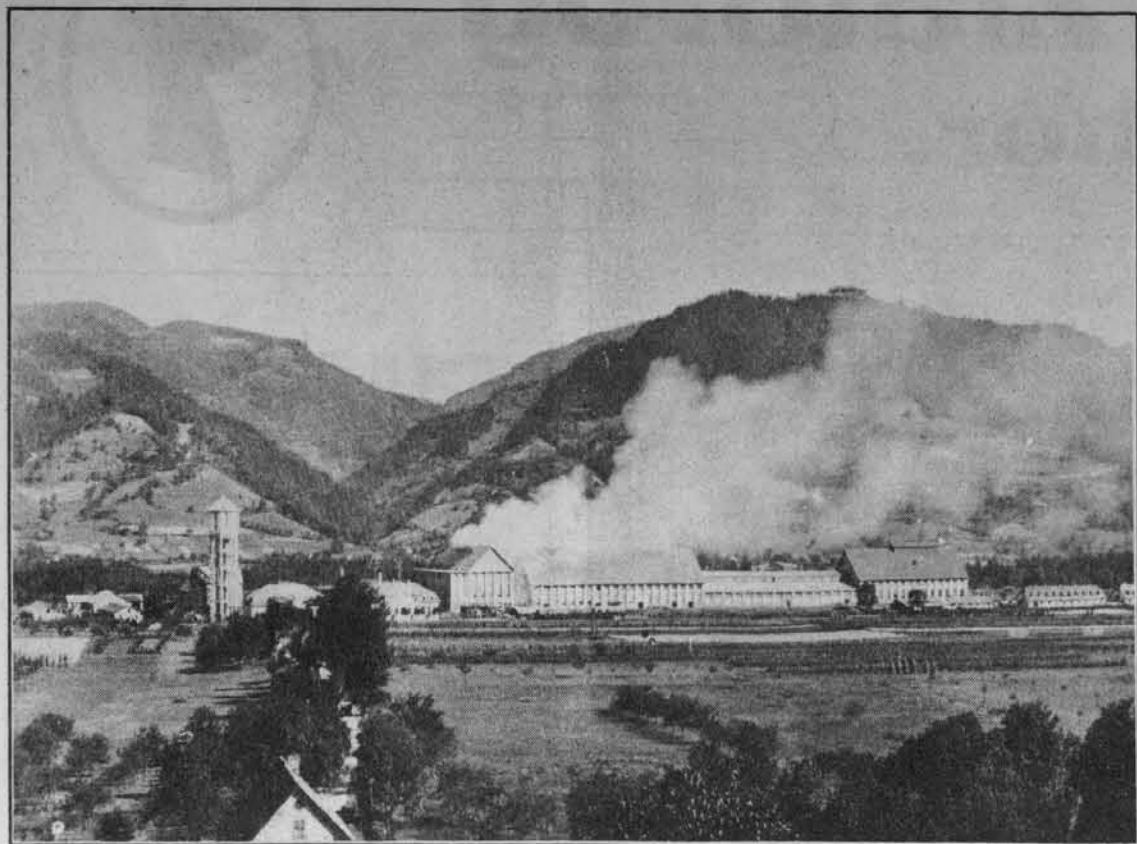
Usedline pri kuhanju mila se predelajo v dinamit-glicerini.

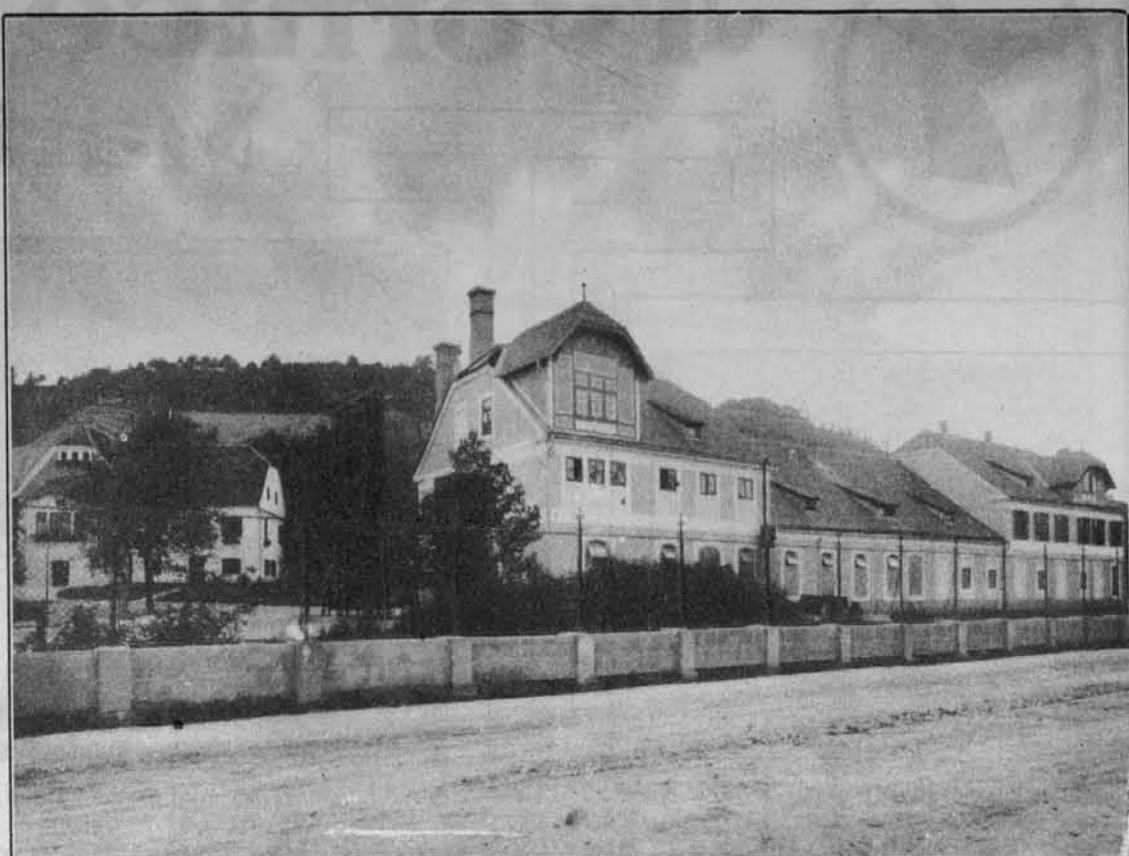
Obratni in preiskuševalni laboratorij.

Noben izdelek ne zapusti tovarne dokler ni natančno kemično preiskan.

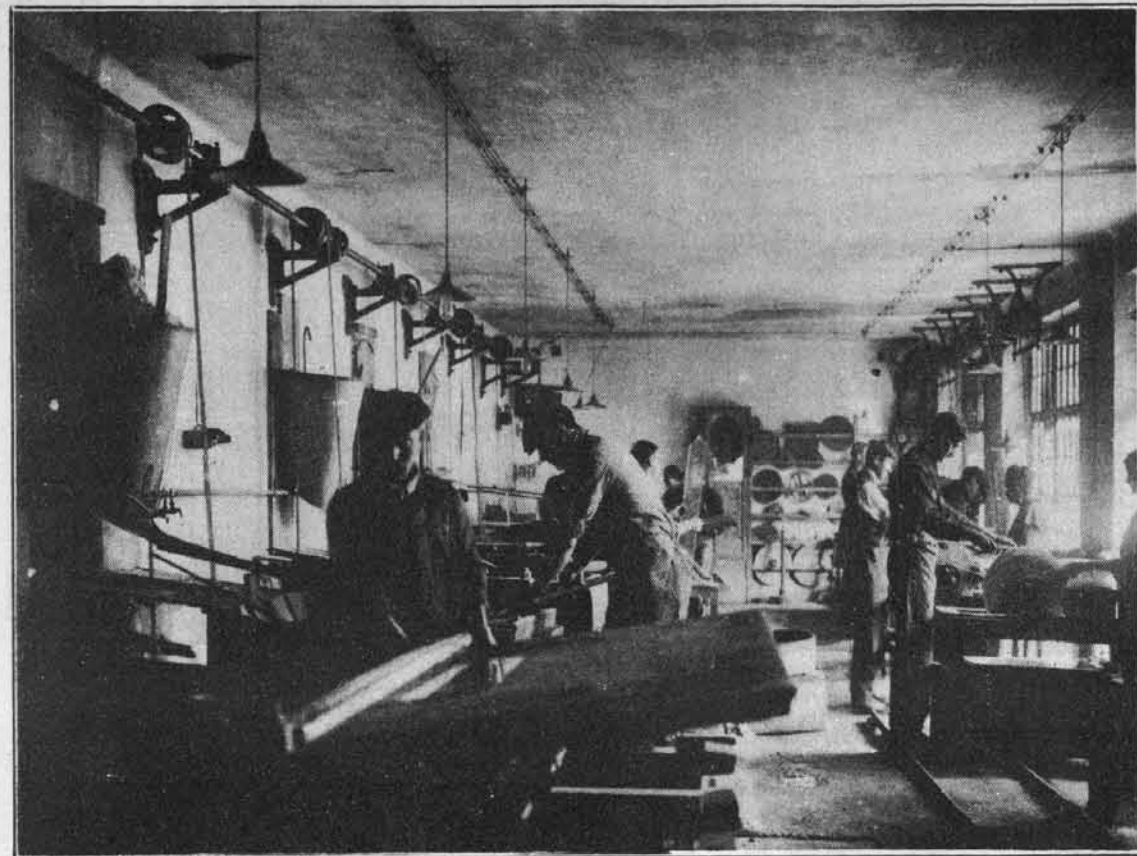
Kapaciteta tvornice »ZLATOROG« znaša mesečno 25 vagonov pralnega mila znamke »ZLATOROG« in »ZLATOROG«-terpentinovega mila, 6 vagonov kristalne sode, 5 vagonov »TRI« in 1 vagon glicerina. Za pogon potrebno paro dajeta 2 parna kotla vsak po 45 m² kurilne površine, električno gonilno silo pa oskrbuje 16 motorjev s skupaj 96 konjskih sil, potrebi vode pa zadošča sesalna postaja, ki sesa vodo iz dveh po 20 m globokih studencev.

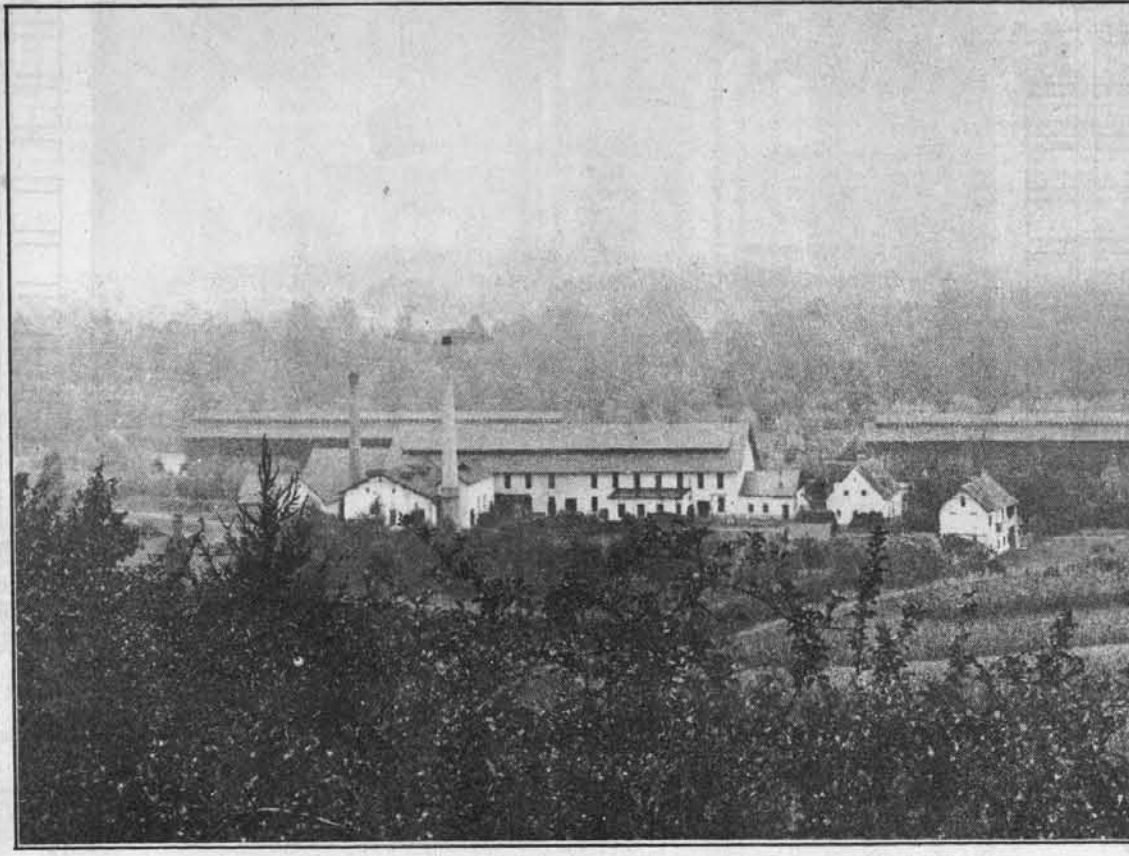
Tvornica za dušik, d. d., v Rušah
pri Mariboru, največja te vrste v srednji Evropi.

Tovarna za mesne izdelke, klobase in prekajeno meso Hermann Wögerer v Mariboru,
ki je bila ustanovljena leta 1872. in slovi po svojih izdelkih po vsej Sloveniji.

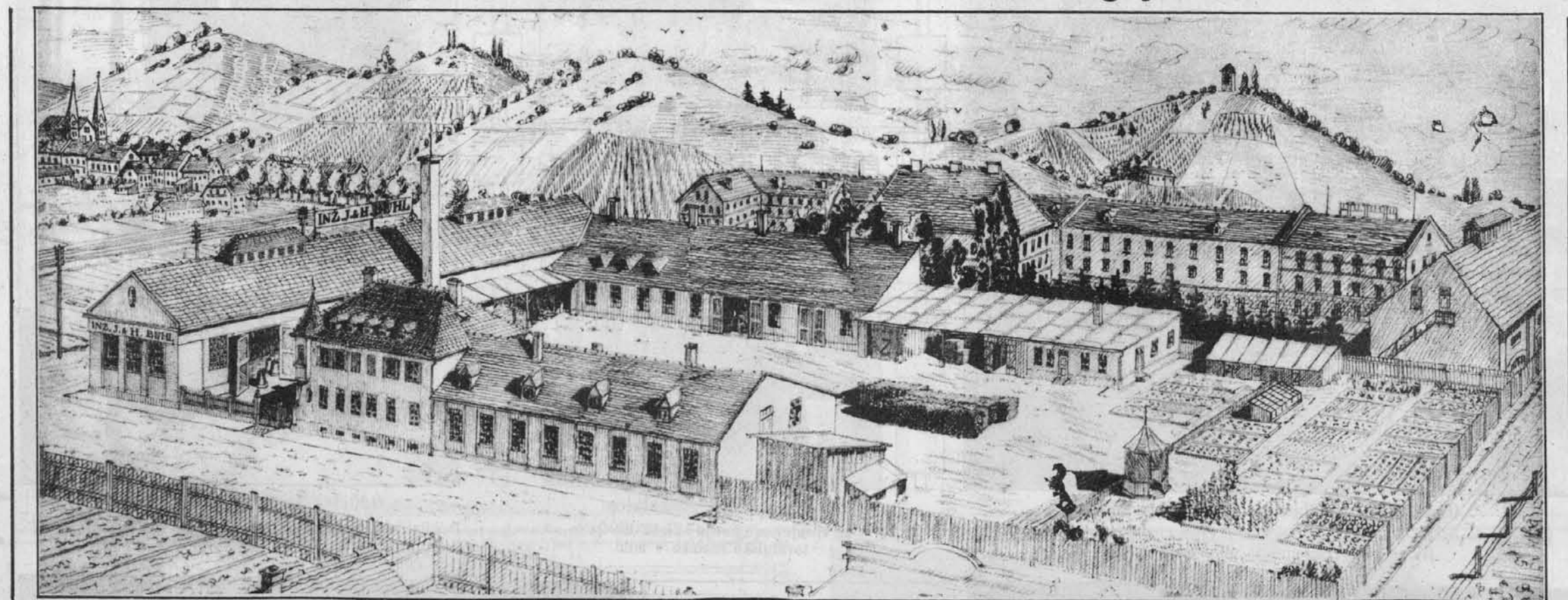

Tovarna ogledal in brušenega stekla »Kristal«, d. d., v Mariboru.
Del obratnih prostorov. Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1920., je povsem moderno urejeno in
največje te stroke v Jugoslaviji.

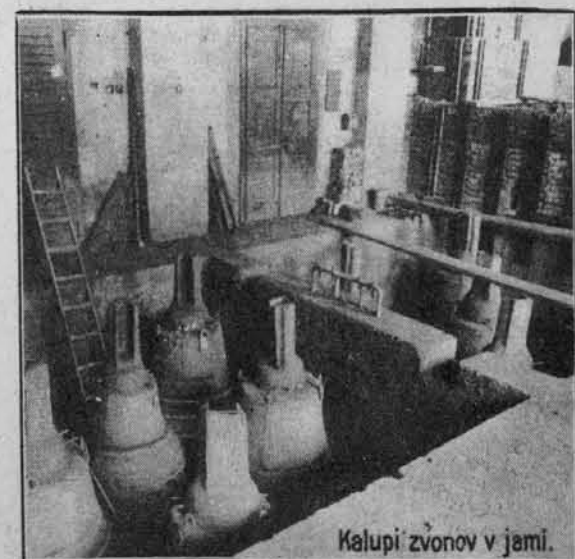

Ceršaška tovarna lesnih snovi in lepenke, d. z o. z., prej V. Fürth,
v Ceršaku v Slov. goricah, je največja in najstarejša tovarna za lepenko v Jugoslaviji, ki ima svoja
skladišča v vseh večjih mestih naše države. Svoj prodajni bureau ima v Mariboru, Maistrova ul. 19.
(Telefon 402.)

Livarna bronastih zvonov in tovarna kovinskih izdelkov Ing. J. & H. Bühl v Mariboru.

Pogled na tovarniške obrate Ing. J. & H. Bühl v Mariboru.

Kalupi zvonov v jami.

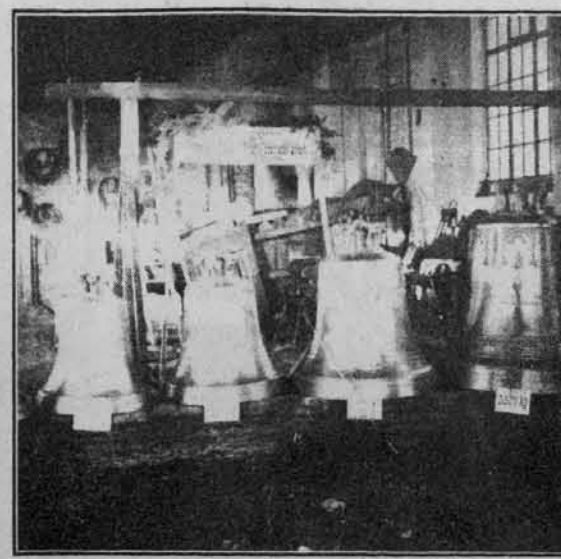

Livarne zvonov.

Oddelek
kovinske
robe.

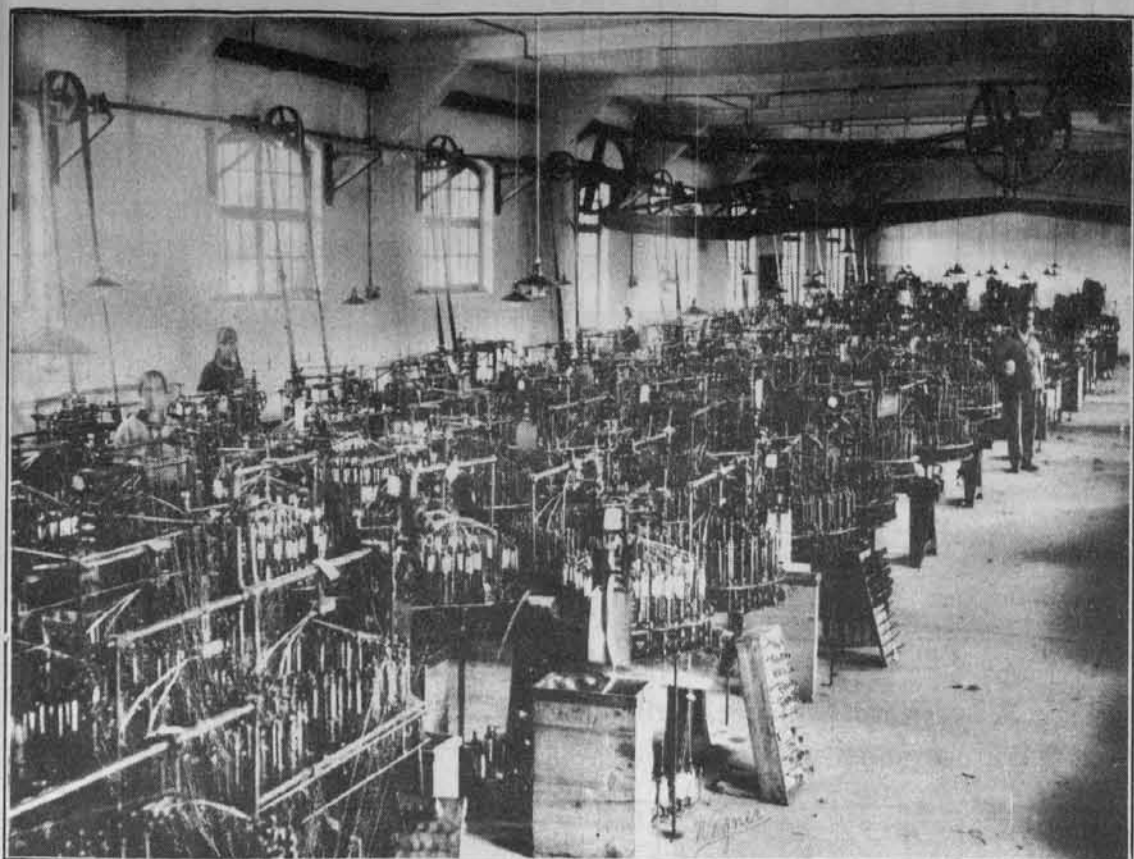
Oddelek kovinske robe.

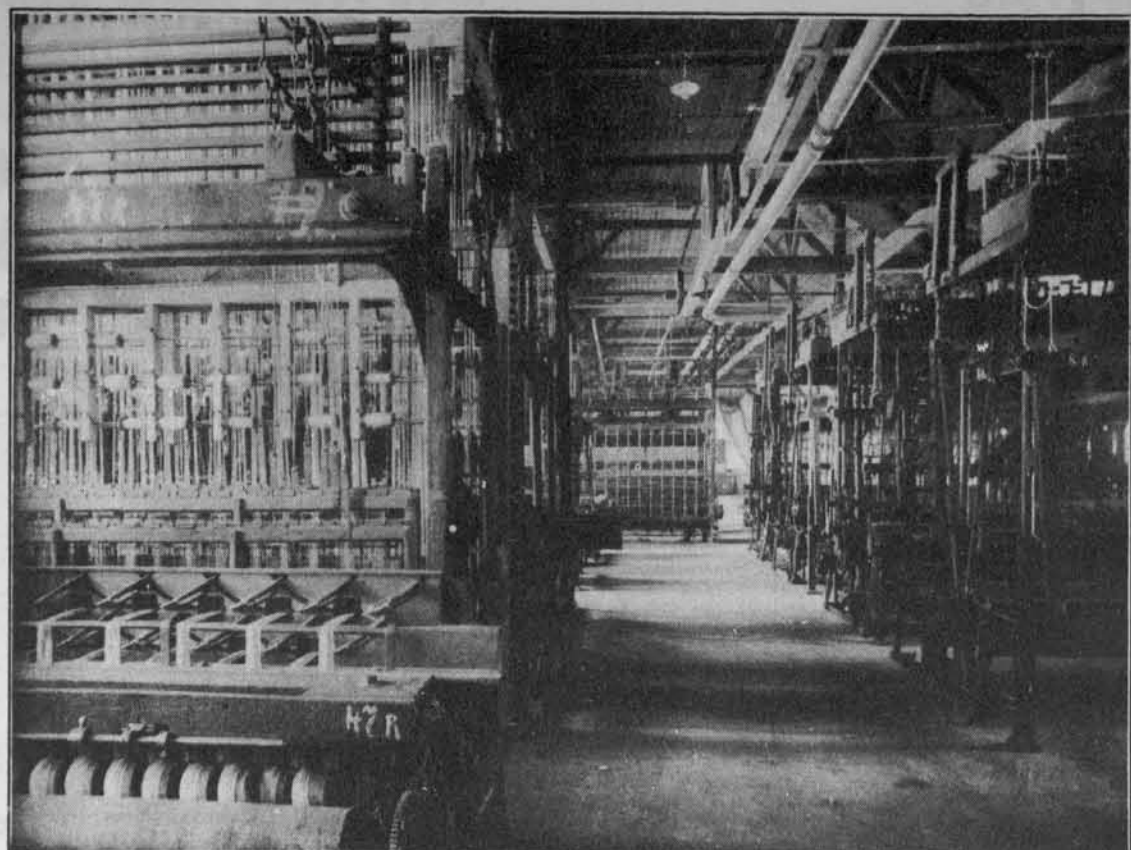
Zvonovi za mariborsko frančiškansko
cerkev.

Livarno bronastih zvonov in tovarno kovinskih izdelkov Inž. J. & H. Bühl v Mariboru je ustanovil leta 1800. Johann Denzel v današnji Mesarski ulici v Mariboru, v jako ozki ulici starega mesta. Delavnica se je kmalu izkazala kot veliko premajhna, vsled česar sta Denzelova sinova kupila v današnji Kopalniški ulici obsežno zemljišče, kamor sta preselila svoj obrat. Od teh sta sedanja lastnika brata inž. J. in H. Bühl prevzela livarno, toda kmalu potem sta si zgradila novo tovarno v velikem obsegu v Motherjevi ulici. Nova tovarna je zgrajena na površini, ki meri okrog 6000 štirijaških metrov, je opremljena z najmodernejšimi stroji na elektromotorni pogon in ima obširne, zračne in svetle prostore. Po končani svetovni vojni je livarna vllla več kakor 500.000 kg cerkvenih zvonov, ki se odlikujejo po svoji posebni konstrukciji in sicer tako, da se ujemajo ne samo glavni glasovi posameznih zvonov s sporednimi glasovi, temveč se tudi najčistejše ujemajo s celim zvonilom. — Razen cerkvenih zvonov izdeluje tovarna tudi vsakovrstne zlitke za železnice in za tovarne stroje, nadalje razne armature, kletarske predmete, predmete za požarne brambe, tablice iz cinka za ceste in številke. V zadnjih letih se bavi podjetje tudi z izdelovanjem kuhinjske posode iz aluminija, ki jo razpečava pod tovarniško znamko »3 zvonovi«. Tovarna zaposluje okrog 100 delavcev in uradnikov. Vodstvo tovarne se nahaja v rokah obeh lastnikov. Tvrdkino načelo je proizvajati najboljše izdelke po najnižjih cenah in stremi za tem, uporabljati vsako priliko, da sukcesivno razširi in spopolni svoje podjetje, da zamore tako ustrezati rastočim zahtevam. Resno industrijsko stremljenje podjetja sloni na zdravi podlagi, kar mora v interesu razvoja industrije najti popolno priznanje.

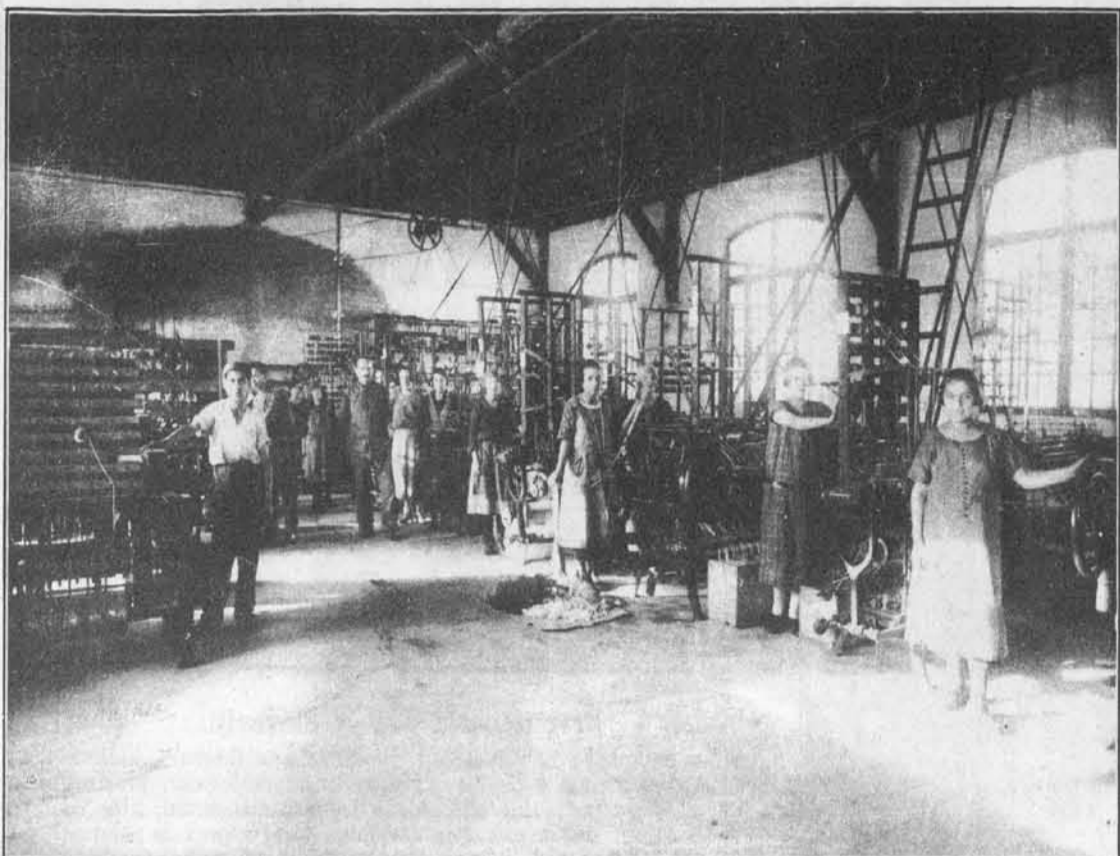
Jugoslavensko Zerković d. d., tvornica trakova i pozamenterije v Mariboru.

Prva dvorana pletilnice in čipkarskega oddelka, v kateri teče okoli 500 strojev.

Delni pogled v veliko srednjo dvorano tkalnice.

Pogled v dvorano za izdelovanje Gallon- in pozamenterijskih predmetov.

Prostor za odpremljanje in odpošiljanje izdelanega blaga.

Jugoslavensko Zerković, d. d., je kot tovarna trakov, čipk in pozamenterije največja v Jugoslaviji in krije s svojimi proizvodi vso domačo potrebo. Tako dobijo odjemalci te vrste blago mnogo ceneje nego bi ga prejeli iz inozemstva. Tovarna razpolaga z najmodernejšimi stroji in so bili že pri ustanovitvi vpoštevani najnovejši napredki tehnike. Tovarna ima lastno barvarno, belilnico, apreturo in delavnico za popravo strojev. Prinašamo nekatere slike različnih oddelkov tovarne, ki pa ne morejo predočiti popolne velikosti celega podjetja.

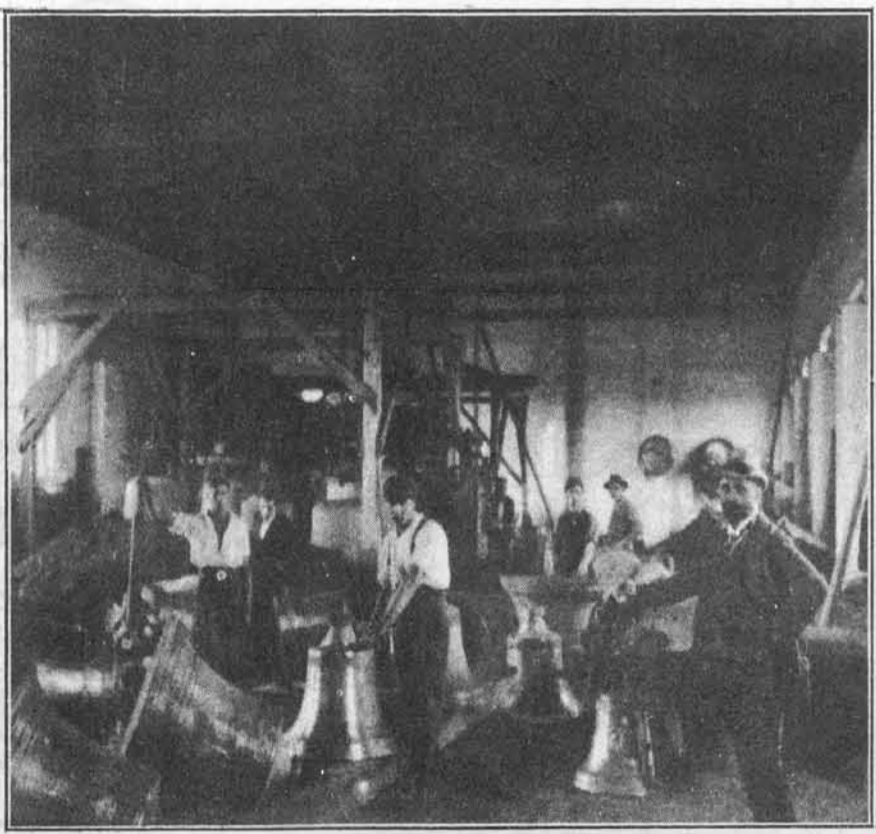
Livarniška industrija „Zvonoglas“, Maribor, Tomanova ulica.

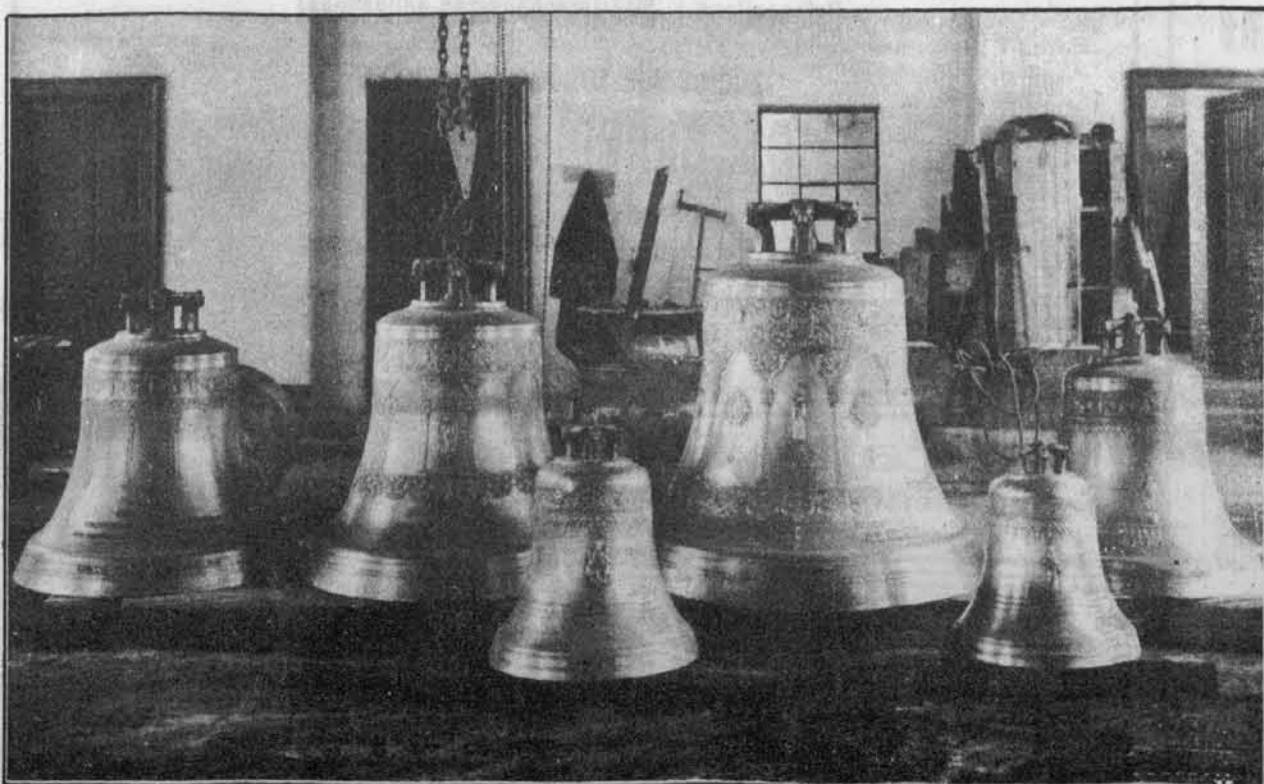
Tovarniško poslopje
livarniške industrije »Zvonoglas« v Mariboru.

Jubilejni zvon
za tisočletnico hrvatskega kraljestva za Remetinec,
težak 1000 kg in vlit 15. XII. 1924.

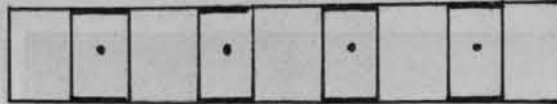
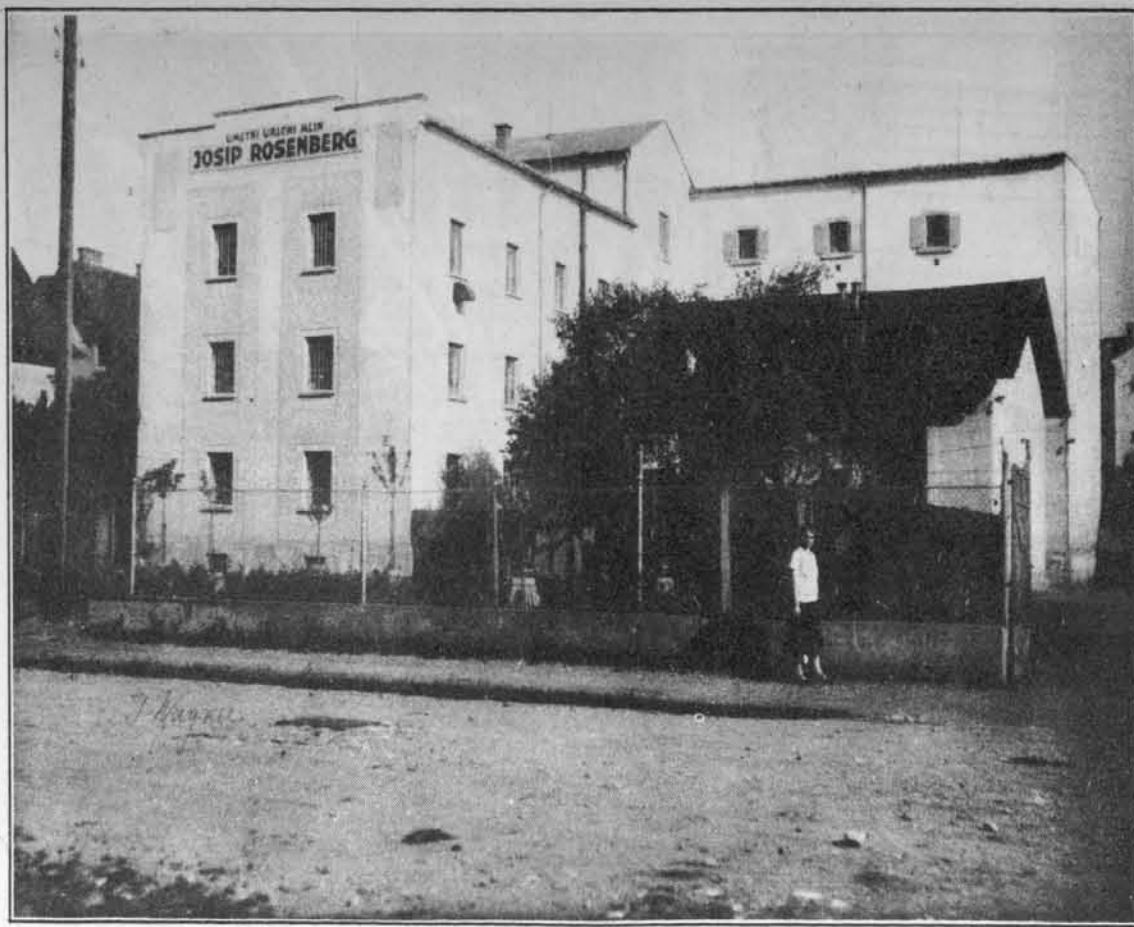
Notranjščina livarne
znane livarniške industrije »Zvonoglas« v Mariboru.

Zvonovi za mariborsko stolno cerkev,
med njimi največji bronasti zvon Slovenije z glasom »A«, težak okroglo 4000 kg; vse
je vlit »Zvonoglas«.

Zvonovi za Subotico (Bačka),
viliti v livarni mariborskega »Zvonoglas«.

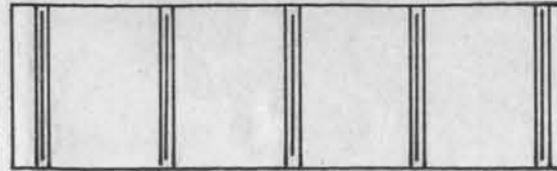

Slika na levi:

Umetni mlin

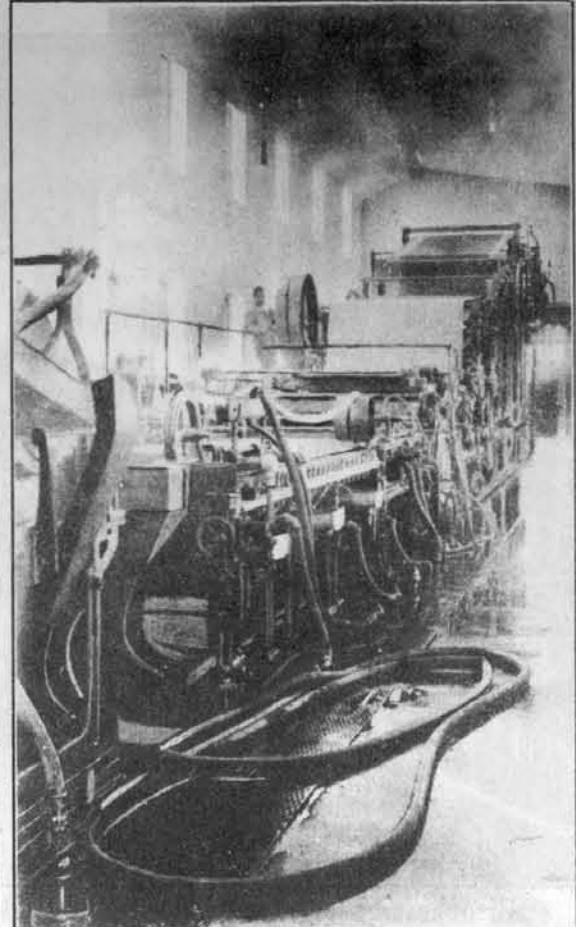
**Josipa Rosenberga
v Mariboru,**

ustanovljen leta 1912., ki zmelje dnevno štiri vagone žita.

Slika na desni:

Veliki stroj v tvornici papirja in lepenk
Sladka gora — Josipa Rosenberga, Maribor,
ki izdelava dnevno en vagon papirja.

Pogled na znano veletrgovino Ivana Pregrada v Mariboru.

Pogled na bodočo splošno stavbo.

Prvi trgovski dom v Sloveniji.

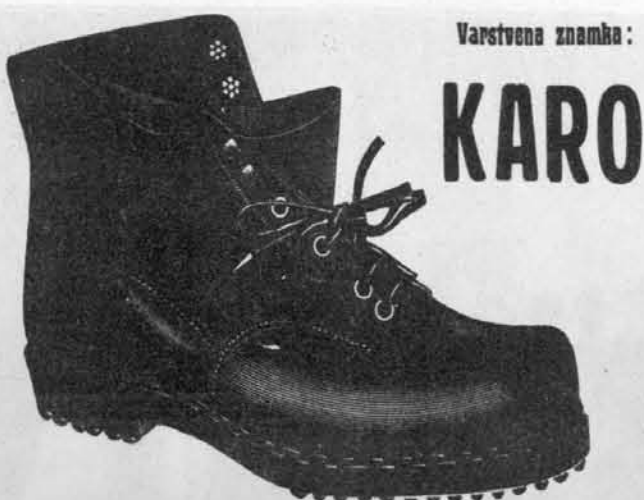
Slika nam kaže eno najlepših modno manufakturnih in konfekcijskih trgovin z moderno preurejenimi poslovnimi prostori. Spomladi se pa prične z dozidavo jugovzhodne strani, kjer bo še 13 velikih izložbenih oken dozidano; torej v pravem pomenu trgovska palača pod imenom Trgovski dom. V tem poslopiju se nastanijo samo trgovske agenture in biroji inozemskih tovarnih raznovrstnih strok. Lastnik tega podjetja je znani spretni trgovec Ivan Pregrad.

Dr. V. Kukovec na svoječasem potovanju v London.

Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj mariborske tiskarne sv. Cirila, priznan finančnik, načelnik finančnega odbora v mariborskem občinskem svetu in znani voditelj raznih mariborskih gospodarskih institucij.

Varstvena znamka:

KARO

Specijalitete; gojzerski, lovski, strapacni in promenadni čevlji.

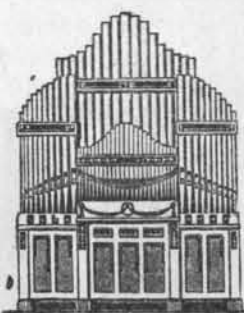
KARO, Maribor,
Koroška cesta 19. Int. tel. 159.

**Brezalkoholne
pijače:**

malinovec
borovničar
bezgovec
ribezov sok
jabolčni sok
višnjev sok
proizvaja

Podravska industrija
sadnih izdelkov
v Selnici ob Dravi

Zaloga:
MARIBOR, Koroška c. 1

Ustanovljena l. 1893 (mnogokratno odlikovana)

**Izdelovanje orgelj in klavirjev
JOS. BRANDL - Maribor**

skrbna izpeljava vseh nalogov in vsakovrstna popravila Pianina po najnižjih cenah in tudi na obroke. Specijalna delavnica kovinastih piščal za orglje.

Naročajte „Slovenca“ z nedeljsko prilogo „Ilustr. Slovenec“.
Je najcenejši slovenski dnevnik. Stane s poštnino vred 20 Din. mesečno, v inozemstvo 35 Din.

O g l a s i
v „Ilustr. Slovincu“
imajo največji ter trajni uspeh.
Zato inserirajte v njem.

Remington mod. 12
najnovejši ameriški pis. stroj
dobavlja samo trrdka
FRANC BAR, pisalni stroji
Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 5.
Telefon štey. 407.